

Kolegium expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva

Zápis z 13. zasedání, 29. dubna 2026

Dne 29. dubna 2026 se na Ministerstvu spravedlnosti („MSP“) konalo 13. zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen po řadě „Kolegium“, „Soud“ a „Úmluva“), poradního orgánu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudem.

I. ZAHÁJENÍ

Zasedání zahájil náměstek člena vlády A. ŠIMICE, který přivítal členy Kolegia.

Vládní zmocněnec pro zastupování ČR před Soudem P. KONŮPKA informoval o změnách ve složení Kolegia a přivítal nové členy. Kolegium seznámil s tím, že od minulého zasedání Soud rozhodl o 23 stížnostech proti České republice, přičemž porušení Úmluvy shledal v šesti případech. Dva z těchto případů, *Krpelík a Černý*, byly zařazeny na program tohoto zasedání. Kromě nich krátce zmínil rozsudek ve věci *Novák*, v níž Soud ve vztahu k ČR poprvé řešil tzv. vnitrostátní únos dítěte. Z případů, v nichž Soud porušení neshledal, zmínil stížnosti *Bouša* (dohoda o vině a trestu ve skupinových věcech), *Fajstavr* (institut spolupracujícího obviněného), *Kyrian* (právo biologického rodiče na informace o dítěti jako součást práva na styk) a *Brodilová* (squattng v kontextu práva na ochranu obydlí).

Dále členy Kolegia seznámil se stížnostmi, jejichž výkon byl od posledního zasedání úspěšně uzavřen. V souvislosti s výkonem rozsudků ve věcech *B.Ú.* a *Sládková* poděkoval za spolupráci Policii České republiky („PČR“), Generální inspekci bezpečnostní sborů („GIBS“), Nejvyššímu státnímu zastupitelství („NSZ“) a Kanceláři veřejného ochránce práv („KVOP“). V souvislosti s výkonem rozsudku ve věci *Komissarov* pak poděkoval za spolupráci Ministerstvu vnitra, Nejvyššímu správnímu soudu („NSS“), krajským soudům a kolegům z MSP.

II. ROZSUDKY EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA

KRPELÍK PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ (PROCESNÍ PRÁVA OSOB S PORUCHOU INTELEKTU)

Vládní zmocněnec P. KONŮPKA připomněl, že tento rozsudek z června 2025 se týká procesních práv osob s poruchou intelektu v trestním řízení.

Zástupce KVZ M. KAŠTYL nejprve přiblížil podstatu případu. Z konzultace s dotčenými orgány vyplynuly dva směry výkonu rozsudku. *Zprvé*, usnadnění včasné identifikace zranitelných osob s lehkým mentálním postižením, které vyžadují individualizovaný přístup. *Zadruhé*, zlepšení porozumění procesním právům ze strany osob s poruchou intelektu, zejména právu na právní pomoc (obhajobu) doplněním stávajících vzorů poučení o procesních právech o jejich srozumitelnější (easy-to-read) verze. Výzvou bude především uchopení tohoto materiálu a zavedení těchto opatření do praxe. Srozumitelné poučení připraví PČR, která již má předchozí zkušenosti v této oblasti i se spoluprací s neziskovým sektorem, případně KVOP.

V. JANOUŠEK PYSK tlumočil stanovisko oddělení trestní legislativy Msp („OTL“). Uvedl, že OTL podporuje obě zmíněná opatření. Právní úpravu není třeba měnit. Stávající právní úprava vyžaduje, aby ten, proti komu se řízení, vede byl v každé fázi řízení „vhodným způsobem a srozumitelně“ poučen o právech (§ 2 odst. 13 tr. řádu). Vytvoření zjednodušených formulářů poučení o právech a jejich zavedením do praxe bude díkce zákona naplňována. Dále, pokud jde o prvotní screening zranitelnosti, upozornil na ustanovení § 36 odst. 2 tr. řádu, podle něhož jsou pochybnosti o způsobilosti obviněného náležitě se hájit pro jeho tělesné nebo duševní vady důvodem nutné obhajoby. Identifikace

zranitelných osob může být v praxi obtížná. Nástroje, které včasnou identifikaci zranitelných osob usnadní, jsou vítané. Trestní řád zná také instituty, které umožňují pro vyloučení pochybností zaznamenat, že osoba byla řádně poučena a že poučení porozuměla. Konkrétně zmínil zvláštní způsoby protokolace podle § 55a tr., včetně pořízení zvukového anebo obrazového záznamu. Jmenovaný konečně upozornil na *Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2026–2030*. V rámci jeho implementace bude hodnocena stávající právní úprava v trestních předpisech a bude možné ve vztahu ke zranitelným osobám přijmout další opatření legislativní či nelegislativní, pokud se to ukáže být potřebné.

Zástupkyně PČR, K. HLAVÁČOVÁ souhlasila s tím, co zaznělo. Vše podstatné je v podkladových materiálech pro zasedání. PČR oslovila *Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice*. Na přípravě pomůcky nyní pracuje Úřad služby kriminální policie a vyšetřování. Pracuje se i na zjednodušeném poučení. Uvažuje se i o spolupráci s Univerzitou Karlovou, která pracuje na podobném projektu.

Zástupkyně NSZ K. TEJNSKÁ uvedla, že navržená opatření považují za dostatečná. Současný právní rámec ochranu zranitelných osob umožňuje. Zásadní je její zavedení do praxe. Je třeba zaměřit se na výsledky k osobě s předem danými otázkami tak, aby PČR mohla zranitelnou osobu rozpoznat a státní zástupci a soudy měli následně možnost zhodnotit splnění podmínek § 36 odst. 2 trestního řádu. Poučování NSZ vnímá jako širší problém, jímž se zabývá i ve vztahu k obětem trestných činů a cizincům. Případ *Krpelík* tedy přidává třetí oblast zranitelných osob. Stávající technicistní formuláře obsahující výčet právní úpravy jsou pro neprávnický nevhodné.

Vládní zmocněnec P. KONŮPKA doplnil, že problematikou poučování cizinců se Soud ve vztahu k ČR rovněž zabývá v souvislosti s případem *Pidhaynyi* a přivítal iniciativu NSZ i v této oblasti.

Zástupkyně Ústavního soudu („ÚS“) M. HANYCH informovala, že stěžovatel podal u Ústavního soudu návrh na obnovu řízení v této věci, sp. zn. [Pl. ÚS 10/26](#). Rozhodnutí lze očekávat v řádu několika málo měsíců.

Zástupce VOP V. A. SCHORM přitakal, že s PČR na formulářích poučení spolupracovali a podtrhl důležitost srozumitelných poučení.

Vládní zmocněnec P. KONŮPKA uzavřel, že opatření potřebná k řádnému výkonu rozsudku byla identifikována správně a práce na jejich realizaci již začala. Poděkoval zejména PČR za vstřícný a konstruktivní přístup. O průběhu prací bude Kolegium informováno.

Závěry:

Kolegium souhlasí, že v rámci výkonu rozsudku není nutné měnit stávající právní úpravu a že k odstranění nedostatků identifikovaných v rozsudku mohou napomoci předestřená opatření. Kolegium oceňuje ochotu policie zpracovat návrh pomůcky pro policisty k usnadnění včasné identifikace zranitelných osob s mírnou poruchou vývoje intelektu a návrh zjednodušeného vzoru poučení o právech a tyto předložit k odborné diskusi. Uvítá seznámení s obsahem návrhů v rámci příštího zasedání Kolegia.

ČERNÝ A OSTATNÍ PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ (DŮVĚRNOST KOMUNIKACE ADVOKÁTŮ S KLIENTY)

Vládní zmocněnec P. KONŮPKA připomněl, že rozsudek je z prosince 2025 a právní moci nabyt v březnu 2026. Týká se ochrany důvěrné komunikace mezi advokátem a klientem v rámci trestního řízení.

Zástupce KVZ M. KAŠTYL shrnul podstatu případu, který se týká založení privilegované komunikace advokáta s klientem, která se nacházela na klientově nosiči dat, do spisu trestním soudem, aniž by komunikaci předem roztřídil. Komunikace navíc nebyla pro trestní řízení relevantní. Stěžovatelé – advokáti se neúspěšně domáhali jejího vynětí ze spisu a zničení. V řízení před Ústavním soudem navíc

nebylo stěžovatelům zasláno podání České advokátní komory („ČAK“). Z dosavadních diskusí vyplynuly tři okruhy problémů, kterými bude třeba se zabývat v rámci výkonu rozsudku. *Zprvé*, ochrana důvěrnosti privilegované komunikace a nakládání s ní. *Zadruhé*, vynětí či zničení privilegované komunikace již založené ve spisu. *Zatřetí* postup pro identifikaci a třídění privilegované komunikace a mechanismus pro řešení sporů o povaze komunikace.

Stanovisko OTL tlumočil V. JANOUŠEK PYSK, který uvedl, že OTL si je vědomo nutnosti legislativních změn, třebaže v mezidobí došlo k významné novelizaci trestního řádu (§ 35a) a zákona o advokacii (§ 3a), jimiž byla ochrana privilegované komunikace posílena a zakotven zákaz použití důkazů získaných jejím prolomením v rámci trestního řízení. Odborná diskuse ukázala, že mezi ochranou poskytovanou těmito ustanovení existuje určitý nesoulad a že není dostatečně široká. Legislativní změny související s výkonem rozsudku *Černý a ostatní* proběhnou ve dvou etapách. V první novele bude řešen mechanismus pro vynětí a zničení komunikace založené do spisu. Příslušná novela už je připravena a v květnu bude předložena do připomínkového řízení. Ve druhé etapě budou řešeny ostatní, právně a technicky složitější aspekty rozsudku, u kterých je nutná pokračující odborná diskuse. Cílem je najít vyvážené řešení, které bude účinně chránit důvěrnou komunikaci, ale současně umožní efektivní vyšetřování a zamezí jeho maření. OTL připraví základní teze budoucích změn trestních předpisů, u nichž se předpokládá, že budou na podzim 2026 předloženy k odborné debatě.

Zástupce ČAK M. SYLLA rozsudek ve věci *Černý* uvítal. Právní úprava ochrany důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem je nezbytná. Ustanovení § 35a trestního řádu vyžaduje změnu, protože se vztahuje pouze na komunikaci s obhájcem, ale ne na všechny advokáty. Ruku v ruce se změnou trestního řádu by měla jít i změna předpisů týkající se dalších řízení. Jako příklad uvedl novelu zákona o řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže („ÚOHS“), která je aktuálně v legislativním procesu. ČAK k ní uplatní připomínky, které bude možné zohlednit v dalších změnách. Za nedostatečné považuje ČAK i ustanovení § 3a zákona o advokacii. To je subsidiární ve vztahu k procesním předpisům, které ho tak překonávají. V řízeních vedených podle správního nebo daňového řádu tak orgány toto ustanovení nezohledňují. ČAK se s MSp neshodne na povinnosti advokátů důvěrnou komunikaci označovat. Rozumí tomu, že důvodem je snazší identifikace takové komunikace. Bude však mnoho situací, kdy označení není možné (např. SMS s klientem). Je zde také riziko, že pro orgány bude snazší si důvěrnou komunikaci přecíst. Nesouhlasí s MSp, že povinnost označit důvěrnou komunikaci již obsahuje § 35a trestního řádu. Zdůraznil potřebu nastavení systému identifikace a vytřídění důvěrných informací. Nepovažuje za dobrý návrh novely ÚOHS, který počítá s tím, že dotčená osoba sama sdělí, že se o důvěrou komunikaci jedná, s tím, že pokud tak neučiní, má se za to, že o důvěrnou komunikaci nejde.

Vládní zmocněnec P. KONŮPKA uvedl, že k připomínkám ČAK bude v dalších diskusích přihlédnuto. O zamýšlených změnách MSp informuje další úřady, v jejichž gesci jsou příslušné právní předpisy.

Zástupkyně NSZ K. TEJNSKÁ souhlasila, že změna právní úpravy je zcela na místě. Ochrana důvěrné komunikace je celoevropským problémem. Některé státy právní úpravu přijaly, vždy je ale specifická pro daný systém. Souhlasila rovněž s rozdělením prací do dvou fází. Vynětí komunikace ze spisu je snadno řešitelné. Složitější je, zda a jakým postupem komunikaci do spisu zakládat. K tomu je třeba hluboká diskuze za účasti PČR, znalců, soudů, státního zastupitelství a advokátů. Pro NSZ je zásadní, aby byl systém proveditelný, poskytoval efektivní ochranu důvěrné komunikace, ale nebyl zneužitelný. Označování důvěrné komunikace, byť nepovinné, může napomoci tomu, aby prvotní filtrování bylo rychlé a efektivní. V této souvislosti zdůraznila odpovědnost státu za výkon trestní justice a ochranu lidských práv a potřebu efektivního vyšetřování v situacích typu únosu dítěte nebo teroristického útoku, kdy může být třeba rychle nahlédnout do elektronické komunikace. NSZ také v současnosti připravuje metodiku na třídění elektronických dat, která se bude zabývat i důvěrnou komunikací, a to na podkladě závěrů rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1849/2024.

Zástupkyně NSS E. ŠMAKALOVÁ podpořila případnou iniciativu ke změně procesních předpisů (správní řád, daňový řád apod.). O rozsudku Černý NSS informoval správní soudy. V praxi se již objevují případy, ve kterých na tento rozsudek odkazují sami stěžovatelé.

Vládní zmocněnec P. KONŮPKA konstatoval, že ve výkonu rozsudku již došlo ke značnému pokroku, byť je rozsudek v právní moci teprve krátce. Zdůraznil potřebu vyvážit zájem na ochraně důvěrné komunikace a na zajištění účinného vyšetřování.

Závěry:

Kolegium souhlasí, že řádný výkon rozsudku nutně vyžaduje změny v dotčených právních předpisech, především v trestním řádu. V této souvislosti vzalo na vědomí rozdělení legislativních prací do dvou fází s cílem vyřešit přednostně novelizací trestního řádu problematiku vynětí privilegované komunikace již založené v trestním spise. Uvítalo rovněž záměr vypracovat teze řešení ostatních nedostatků identifikovaných v rozsudku, které budou následně předloženy k odborné diskuzi. Kolegium na příštím zasedání očekává, že bude seznámeno s dalším postupem a harmonogramem prací a že mu bude představeno zamýšlené legislativní řešení v souladu s akčním plánem k výkonu rozsudku, který bude Výboru ministrů Rady Evropy předložen v září 2026.

D. H. A OSTATNÍ PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ (DISKRIMINACE ROMSKÝCH DĚTÍ V PŘÍSTUPU K ZÁKLADNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ)

Vládní zmocněnec P. KONŮPKA připomněl, že výkon tohoto rozsudku, který se týká diskriminace a segregace romských žáků ve vzdělávání, probíhá již více než 18 let. Kolegium se jím opakovaně zabývalo, naposledy v prosinci 2024.

Zástupkyně KVZ K. RADOVÁ shrnula, že případ se týká zařazování romských žáků do speciálních škol na základě diagnózy lehkého mentálního postižení a jejich faktické segregace i v některých běžných školách. V minulém roce tvořili romští žáci asi 3,9 % (38 599) z celkového počtu žáků na základních školách. Z nich se asi čtvrtina vzdělávala na 79 školách, kde činil podíl romských žáků více než 50 %. V „běžné“ populaci je lehké mentální postižení diagnostikováno v 1,6 % případů; u romských žáků je to osmkrát více. Kvůli dlouhodobosti problému a jeho systémové povaze, výkon tohoto rozsudku i nadále podléhá zesílenému dohledu Výboru ministrů Rady Evropy. V minulém období nicméně byla přijata klíčová opatření pro zlepšení situace, která představí zástupce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy („MŠMT“). Pokud jde o procesní stránku výkonu, připomněla, že Česká republika předložila v prosinci 2025 Výboru ministrů nejnovější *Zprávu o postupu ve výkonu rozsudku*. V ní informovala především o implementaci akčního plánu z prosince 2023 (reforma poradenského systému, etnická desegregace ve vybraných územích, podpora škol ve vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků) a o přijetí dílčího *Akčního plánu k podpoře účasti romských dětí na předškolním vzdělávání*. Další ústní projednání ve Výboru ministrů proběhne v červnu 2026. Do konce října má být rovněž předložen nový akční plán. Tlak na výkon rozsudku zesiluje probíhající řízení o porušení unijního práva, ve kterém hrozí přesun do další fáze řízení (tzv. odůvodněné stanovisko Komise) včetně možnosti podání žaloby k Soudnímu dvoru EU. Proti Slovensku už Komise žalobu podala, ve věci bylo vydáno stanovisko generální advokátky a rozsudek je očekáván na podzim.

Zástupce MŠMT O. ANDRYS konstatoval, že přestože je přijímáno velké množství opatření, situace se v praxi příliš nelepší. MŠMT nicméně v úsilí polevit nehodlá a výkon rozsudku považuje za celospolečensky významný. V současnosti se vyhodnocuje realizace akčního plánu z roku 2023. Na základě vyhodnocení budou navržena další opatření v rámci nového akčního plánu. Ta se budou týkat nadále dvou hlavních oblastí, a to činnosti poradenského systému s cílem snížení chybné diagnostiky mírné poruchy vývoje intelektu u romských dětí a etnické desegregace škol v území. Za důležité zjištění z minulého období označil identifikaci klíčové role zřizovatelů, a to ať už krajů v oblasti poradenského systému, tak obcí v oblasti vzdělávání. Stát má v současnosti pouze omezené pravomoci, jak v těchto oblastech zřizovatele účinně řídit (financování a metodické vedení).

Přesto se v uplynulém období podařily důležité změny systému včetně revize legislativy týkající se poradenského systému a nastavení financování běžných škol. Konkrétně se jedná o zavedení tzv. indexového financování. To má zajistit finanční posílení škol, kde je to s ohledem na složení žáků či socioekonomické prostředí třeba, a to jak personálně (prostřednictvím sociálních pedagogů, nově zakotvených jako pedagogická pozice), tak přímou podporou (vzdělávací pomůcky, vzdělávání učitelů). V rozpočtu pro rok 2026 (od září) je pro indexování vyčleněno 250 milionů korun; pro rok 2027 se debatuje již o 750 milionech korun. Peníze budou rozdělovány na základě ukazatelů jako je počet žáků čerpajících dávky podpory v hmotné nouzi nebo počet žáků s nárokem na jazykovou podporu. Z vyčleněné částky pro rok 2026 by 100 milionů mělo jít na sociální pedagogy, kteří jsou v této oblasti klíčoví, a zbylých 150 milionů na přímou podporu.

V oblasti desegregace zmínil společné memorandum MŠMT, Národního pedagogického institutu, PAQ Research a Ministerstva pro místní rozvoj, na jehož základě bylo ve vybraných území otevřeno téma etnické desegregace ve vzdělávání a vyzkoušena role metodiček a metodiků desegregace. V rámci této spolupráce bylo na pilotním vzorku ověřeno, že změna je při vzájemné součinnosti všech aktérů v území možná. Je ale potřeba vytvoření nástrojů státu pro možnost urychlení či dohledu nad celým procesem. Jako příklad zmínil změnu určování spádových škol. Spádové obvody dosud vymezoval zřizovatel vyhláškou, přičemž v některých případech byl zřejmý segregáčnický úmysl. Vymezování spádových obvodů bylo těžko kontrolovatelné, protože vyhlášky nebyly v elektronické podobě a do elektronického systému se často nenahrávaly. Nově budou zřizovatelé vymezovat spádové obvody v tzv. systému RÚIAN, kde bude vymezení obvodů vizualizováno. Kontrola tak bude snazší.

MŠMT nyní připravuje nový akční plán desegregace pro roky 2026-2028. Bude konzultován s KVZ, KVOP, neziskovým sektorem včetně zástupců Romů či s vládní zmocněnkyní pro záležitosti romské menšiny. Cílem bude také snížení podílu dětí s diagnostikovanou mírnou poruchou vývoje intelektu z řad Romů.

Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* poděkoval za shrnutí priorit, které dává naději na zlepšení situace. Přivítal jasné stanovení měřitelných cílů, které v minulosti chyběly.

Zástupkyně KVZ *K. RADOVÁ* poděkovala MŠMT za dobrou spolupráci. Za klíčový označila zmiňovaný pilotní projekt Desegregace, na jehož základě se nyní připravují navazující opatření pro desegregaci vzdělávacího systému ve vybraných oblastech. Jedním z hlavních zjištění je důležitost role zřizovatelů a potřeba jejich podpory, motivace, ale i vytvoření nástrojů kontroly či donucení. Ocenila také připravenost MŠMT zapojit do přípravy nového akčního plánu i Expertní fórum k výkonu rozsudku včetně zástupců Romů, Úřadu vlády a KVOP.

Zástupce VOP *V. A. SCHORM* zdůraznil potřebu vytyčení měřitelných cílů a vize cílového stavu. Cílem má být snížení počtu segregovaných škol a k tomu mají směřovat konkrétní kroky v konkrétním časovém horizontu. Struktura, podoba a počet zřizovatelů to činí velmi složitým, je ale třeba si vytyčit měřitelné cíle. Realizace opatření bez jasného cíle není efektivní.

Zástupce MŠMT *O. ANDRYS* souhlasil s *V. A. SCHORMEM*, že je třeba mít jasné stanovené hmatatelné cíle. MŠMT se z minulosti poučilo a v novém akčním plánu budou stanoveny konkrétní indikátory a cíle, včetně poklesu počtu segregovaných škol.

Senátorka *A. ŠÍPOVÁ* z perspektivy Kladna konstatovala, že k určitému pokroku došlo včetně právě podpory desegregace v území ze strany MŠMT. Projekt zaměřený na práci s řediteli škol a s poradnami ale patrně končí. Vzrostl nicméně počet ředitelů, kteří segregaci vnímají jako problém a chtějí ji řešit. Za klíčovou ale označila roli zřizovatelů a tedy i politizaci problému. Vedení radnice se stávající stav snaží zachovat a stává se, že ředitelé škol dostávají pokyny, jaké žáky mají přijímat a jaké ne. Je podle ní proto třeba zajistit ředitelům ochranu před politickým tlakem, aby nemohli být například odvoláváni a aby byla zajištěna kontinuita jejich práce. Efektivitou finanční bonifikace si není při současném politickém vedení Kladna jistá. Ví ale o tom, že jiná města řešení segregace podporují.

Upozornila na problém spádovosti podle ohlašovny trvalého pobytu, kde se kumulují děti se sociálním znevýhodněním. Závěrem poděkovala MŠMT za veškerou práci a vyjádřila naději, že bude pokračovat a že se i do budoucna podaří zajistit dostatečné financování.

Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* poděkoval za tento komentář. Uvedl, že MŠMT si je významu role zřizovatelů vědomo a při dalších krocích se s tímto poznatkem bude pracovat.

Zástupkyně PF UK *A. TYMOFEYEVA* nadnesla otázku, zda indexové financování zaměřené na školy s vysokým počtem romských žáků vyřeší problém segregace, je-li naším cílem jejich počet snížit. Jako možná opatření, která by zajistila, aby romští žáci navštěvovali „běžné“ školy, zmínila platby za úspěšné skládání zkoušek po vzoru USA a kvóty pro romské studenty na vysokých školách po vzoru Ukrajiny.

Zástupce MŠMT *O. ANDRYS* uvedl, že cílem indexového financování není, aby se segregace školám „vyplatila“, ale finanční podpora škol, které splňují charakteristiky pro indexové financování, ale nejsou segregované. Cílem není koncentrace znevýhodněných žáků v těchto školách, ale motivace „nesegregovaných“ škol k přijímání těchto žáků, protože jim to vytvoří lepší podmínky pro práci se všemi dětmi. MŠMT je však otevřené diskusi o podobě indexu.

Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* doplnil, že podrobnější věcná diskuse proběhne na Expertním fóru k výkonu rozsudku *D. H. a ostatní*.

Senátorka *A. ŠÍPOVÁ* uvedla, že ve školách také chybí výuka o romské kultuře, což vede k tomu, že majoritní společnost o Romech nic neví. Její zavedení by mohlo pomoci s bojem proti rasismu.

Zástupce MŠMT *O. ANDRYS* se senátkou *A. ŠÍPOVOU* souhlasil. Upravený rámcový vzdělávací program na to reaguje a obsahuje i dějiny Romů a Sinthů. Zařazení těchto bodů MŠMT již dříve přislíbilo vládní zmocněnkyni pro záležitosti romské menšiny.

Zástupkyně Ligy lidských práv („LLP“) *Z. CANDIGLIOTA* uvedla, že nejde jen o tabulky a čísla, ale práci s konkrétním dítětem a jeho motivací. Na školách podle ní chybí individualizace. Děti jsou nuceny přizpůsobovat se systému, který se nezajímá o to, co dané dítě zajímá a z jakého je prostředí. Prostor škol je podle ní nepřátelské k odlišnosti, což působí problémy i dětem s ADHD nebo poruchami autistického spektra. Je tendence tyto děti vylučovat. Zdůraznila proto potřebu pracovat na atmosféře ve školách. Stížnosti rodičů a doporučení poradny jsou často ignorovány, a rodiče jsou tak nuceni hledat jinou školu. Souhlasí, že finanční motivace by mohla fungovat, takový model je podle ní ale politicky neprůchozí.

Zástupce MŠMT *O. ANDRYS* uznal, že to, co popisuje *Z. CANDIGLIOTA* se děje. Je nicméně řada škol, která funguje přesně opačně. Varoval proto před paušalizací takové kritiky.

Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* uzavřel, že z diskuze vyplynulo, že mnoho důležitých opatření již bylo přijato a další se chystají, což je povzbudivé. Pokud se nová opatření podaří naplnit a dát jim potřebné finance, je naděje, že při dvacátém výročí rozsudku bude situace lepší. Za klíčové označil i nastavení měřitelných cílů do dalšího období, abychom věděli, kam směřujeme. V červnu 2026 projedná výkon rozsudku Výbor ministrů a o jeho výsledku bude Kolegium informováno.

Závěry:

Kolegium vítá informace o postupu ve výkonu rozsudku včetně řady přijatých opatření v rámci implementace Akčního plánu z prosince 2023, který byl zaměřený na tři pilíře: reformu poradenského systému k zamezení chybné diagnostiky MPVI (mírná porucha vývoje intelektu), podporu etnické desegregace ve vybraných lokalitách a podporu běžných škol včetně zavedení pozice sociálního pedagoga a zakotvení finanční podpory pro vzdělávání sociálně-znevýhodněné žáků.

V této souvislosti především vítá informace o výsledcích pilotního projektu Desegregace a poukazuje v této souvislosti na identifikovanou potřebu posílení zákonných a kontrolních nástrojů státu vůči zřizovatelům základních škol, a to zejména jasné vymezení jejich odpovědnosti za předcházení a odstraňování segregace ve vzdělávání.

Vzhledem k vysokému mezinárodnímu tlaku na posun ve výkonu rozsudku, který trvá déle než osmnáct let a nadále podléhá zesílenému dohledu ze strany Výboru ministrů, Kolegium vítá, že MŠMT plánuje v připravovaném akčním plánu stanovit konkrétní měřitelné cíle pro další období včetně snížení počtu segregovaných škol. Za klíčové považuje, že příprava nového akčního plánu bude projednána s Expertním fórem k výkonu rozsudku *D. H. a ostatní* a do jeho přípravy budou zapojeni zástupci Romů včetně vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny.

Kolegium rovněž vítá přijetí Akčního plánu k podpoře účasti romských a sociálně znevýhodněných dětí na předškolním vzdělávání, který představuje důležitý čtvrtý pilíř výkonu rozsudku vzhledem k významu, který předškolní vzdělávání má pro předcházení vzdělávacího neúspěchu a segregaci dítěte a vyzývá k jeho řádné implementaci.

III. VYSTOUPENÍ MINISTRA SPRAVEDLNOSTI

Ke Kolegiu promluvil ministr spravedlnosti *J. TEJC*. Uvedl, že je mu ctí, že MSp hostí tento sbor odborníků složený ze zástupců napříč politickým spektrem. Vyzdvihl smysluplnost a výsledky práce tohoto odborného tělesa. Poděkoval zástupkyni MSp *Z. FIŠEROVÉ*, vládnímu zmocněnci *P. KONŮPKOVI* i bývalému vládnímu zmocněnci *V. A. SCHORMOVI*, který byl u zrodu Kolegia. Ministr členy Kolegia dále informoval o tom, že podepsal novelu trestního řádu, která řeší ochranu důvěrné komunikace mezi advokátem a klientem. V souvislosti s tvorbou zjednodušených poučení o právech zmínil zkušenost Vězeňské služby, která na podobném projektu spolupracovala s KVOP. Závěrem vyjádřil naději, že počet nenaplněných rozsudků bude co nejmenší a poděkoval členům Kolegia za jejich práci.

IV. ROZHODNUTÍ VÝBORŮ OSN

B. J. A P. J. PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ (VÝBOR OSN PRO PRÁVA DÍTĚTE) (VÝKON KOLIZNÍHO OPATROVNICTVÍ, UMÍSTĚNÍ DĚTÍ DO ÚSTAVU, PARTICIPAČNÍ PRÁVA DĚTÍ)

Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* připomněl, že rozhodnutím z května 2023 se Kolegium zabývalo již v září 2023.

Zástupkyně KVZ *E. PETROVÁ* shrnula, že jde o případ, kdy byly dvě děti ve věku 13 a 15 let umístěny do ústavní výchovy, aniž by na řízení před soudem přímo participovaly. V řízení byly zastoupeny orgánem sociálně-právní ochrany dětí („OSPOD“) jako kolizním opatrovníkem. Výbor OSN pro práva dítěte („Výbor“) shledal porušení Úmluvy o právech dítěte v tom, že důvody pro umístění dětí do ústavní výchovy nebyly dostatečné a že děti na řízení neparticipovaly. Rozhodnutím Výboru se jako „červená nit“ line otázka efektivit zastoupení dětí kolizním opatrovníkem, kterým byl OSPOD. V rámci výkonu tohoto rozhodnutí zůstává dosud nevyřešená právě otázka práva na spravedlivý proces a procesního zastoupení dětí. Dle současné právní úpravy OSPOD zastupuje zájmy dítěte jako kolizní opatrovník, ale současně v témže řízení vystupuje jako orgán veřejné moci. Může tak být ve střetu zájmů, což se podle Výboru v tomto případě stalo. Výbor v nedávné době vládě zaslal nové oznámení, které se týká téže otázky (*D. K.*). Otázka výkonu kolizního opatrovnictví již byla diskutována s Ministerstvem práce a sociálních věcí („MPSV“). KVZ a MPSV se shodly, že by bylo vhodné k otázce kolizního opatrovnictví zřídit expertní fórum jako pracovní skupinu při Kolegiu.

Zástupce MPSV *D. KARL* poděkoval za pozvání na zasedání Kolegia. Zřízení expertního fóra vítá. S ohledem na to, že jde o multidisciplinární problematiku je podle něj vhodné zapojení co nejširší skupiny expertů.

Zástupkyně KVZ *E. PETROVÁ* doplnila, že závěry pracovní skupiny by měly být přenositelné na všechny, kdo zastupují děti v různých řízeních, včetně advokátů.

Zástupce VOP *V. A. SCHORM* uvedl, že k věci se chtěl vyjádřit ochránce práv dětí, *M. BENEŠ*, který není na zasedání přítomen. Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* uvedl, že *M. BENEŠ* se účastní jednání v Poslanecké sněmovně. S jeho zapojením v expertním fóru se však počítá. Zástupce MPSV *D. KARL* doplnil, že s *M. BENEŠEM* v této souvislosti jednal a budou spolupracovat.

Zástupce Úřadu vlády V. KUNDRÁK podpořil oddělení role OSPOD jako orgánu veřejné moci od role kolizního opatrovníka dítěte tak, aby byla plně zajištěna participace dítěte na řízení a jeho zájmy byly hájeny nezávisle. Lze uvažovat o modelu, kdy by OSPOD měl v řízení týkajícím se dítěte samostatné postavení zvláštního účastníka, který hájí veřejný zájem na ochraně dítěte, zatímco zastoupení dítěte by bylo svěřeno jiné nezávislé osobě, specializovanému opatrovnickému orgánu veřejné správy nebo advokátovi se zvláštní kvalifikací. Takový model by přinesl vyšší nestrannost, posílil důvěru dítěte v zastupující osobu, přispěl ke kvalitnímu výkonu participačních práv dítěte, zvýšil transparentnost rozhodovacího procesu a odpovídal by závěrům Výboru i judikatuře Ústavního soudu.

Vládní zmocněnec P. KONŮPKA poděkoval za věcné podněty, které expertní fórum vezme v potaz.

Zástupkyně legislativního odboru MSp L. SLAVÍKOVÁ poděkovala za iniciativu KVZ a podpořila zřízení expertního fóra.

Zástupkyně LLP Z. CANDIGLIOTA vnesla otázku, kdo má být zástupcem dítěte. U běžných rozvodů kolizní opatrovník aktivně nevystupuje, a je tak nadbytečný. V případech, kdy jde o závažný zásah do práv dítěte, pak nemají sociální pracovníce z OSPOD potřebnou odbornost a není zajištěno zapojení dítěte. Podle ní by zastoupení měl zajišťovat advokát se specializací na práva dětí. V rámci ČAK ale v současnosti taková specializace neexistuje. Tato specializace by měla vzniknout a možná i nějaká pracovní skupina, která by vytvořila metodiku. Ačkoliv v této oblasti existují soft-law dokumenty a příručky, není ale jasné, zda o nich advokáti vědí. Z řízení před ÚS má pozitivní zkušenost s prací Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí nebo KVOP, které ÚS dítěti jako opatrovníky ustanovuje. Ty dítě vyslechnou a vysvětlí mu, o co v řízení jde. Potřebné know-how tedy v ČR existuje a je třeba, aby ho měli i specializovaní advokáti.

Vládní zmocněnec P. KONŮPKA uvedl, že otázka procesního zastoupení dítěte v případě střetu jeho zájmu se zájmy rodiče je nejasná i v řízení před Soudem, což ukazuje na složitost tohoto problému. Teprve tento rok v lednu Soud rozeslal návrh změny jednacího řádu, který tento problém bude řešit.

Zástupkyně KVZ E. PETROVÁ v reakci na Z. CANDIGLIOTU doplnila, že ať bude dítě v řízení zastupovat kdokoliv, je zapotřebí, aby si byl vědom práv dětí a zajistil jejich participaci a nechal posouzení nejlepšího zájmu dítěte na soudu. Všechny tyto otázky by měly být diskutovány v expertním fóru, které by mělo přijít s návrhy řešení. Závěrem poděkovala MPSV za ochotu tento problém řešit.

Zástupce MPSV D. KARL poděkoval za diskusi. Je zřejmé, že variant řešení je řada. Ohradil se proti paušální kritice činnosti OSPOD v roli kolizního opatrovníka.

Senátorka A. ŠÍPOVÁ podpořila návrh zástupkyně LLP Z. CANDIGLIOTY na zavedení specializace v rámci ČAK. Konstatovala, že kvalita výkonu funkce kolizního opatrovníka je různá. Na půdě Senátu proběhlo veřejné slyšení k opatrovnickví, jeho se zúčastnilo i mnoho pracovníků OSPOD. Některé mají na starosti desítky spisů. V takovém množství není možné, aby svou funkci vykonávaly skutečně kvalitně. Navrhla, aby se expertní fórum zabývalo také otázkou přetížení OSPOD, případně jejich nevyváženého zatížení napříč ČR.

Zástupce VOP V. A. SCHORM uvedl, že jeho úřad šetřil řadu případů výkonu kolizního opatrovnickví. Často shledal nedostatky, ale často také zjistil, že OSPOD postupoval správně. Zkušenost je tedy různá. Práce opatrovníka není jednoduchá. Podpořil vznik expertního fóra.

Zástupce ČAK M. SYLLA potvrdil, že specializace na práva dětí neexistuje. Nicméně rozumí tomu, že je zde zájem kolegů advokátů tuto roli převzít. Myšlenka, že by advokát měl být specializován, aby mohl v určitém oboru zastupovat, se objevuje opakovaně v různých oblastech. Je tu nicméně nebezpečí, že zavede-li se taková podmínka, budou se advokáti specializovat na oblasti, kde budou podmínky jednodušší.

Zástupkyně LLP Z. CANDIGLIOTA vysvětlila, že by nemělo jít o zkoušku, ale o metodiku, která stanoví minimum výkonu této funkce, například, že opatrovník dítě navštíví, promluví si s ním. Podle metodiky by také bylo možné řešit stížnosti na postup advokátů.

Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* poděkoval za podněty, které budou vzaty v potaz při práci expertního fóra, jehož ustavení má širokou podporu. O vývoji prací bude Kolegium informováno.

Závěry:

Kolegium bere na vědomí náměty členů Kolegia k problematice výkonu kolizního opatrovnictví a vyjadřuje podporu zřízení expertního fóra při Kolegiu, které se bude v podrobnostech zabývat možnostmi řešení a návrhy opatření.

V. ZÁVĚR

Zástupce KVZ *V. JANOŮŠEK PYSK* členy Kolegia seznámil s vybranými stížnostmi proti České republice, které jsou aktuálně projednávány Soudem, ale také s kolektivními stížnostmi u EVSP a oznámeními podanými ke smluvním orgánům OSN.

Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* ponechal členům Kolegia prostor pro případná další vyjádření.

Senátorka *A. ŠÍPOVÁ* navrhla, aby byl na příštím zasedání Kolegia projednán výkon rozhodnutí EVSP ve věci *UWE*, který se týká transparentnosti a rovnosti odměňování. Aktuálně připravovaná novela zákona o inspekci práce podle ní neodpovídá článku 20 směrnice o transparentním odměňování. Neumožňuje totiž přímé srovnání mezi zaměstnavateli.

Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* souhlasil, že transpozice směrnice o transparentním odměňování patří do rámce výkonu rozhodnutí EVSP ve věci *UWE*. Doplnil, že MSp vzneslo v připomínkovém řízení v tomto smyslu zásadní připomínku k návrhu novely zákona o inspekci práce. Připomínkové řízení stále běží a návrh bude ještě diskutován.

Závěrem poděkoval členům Kolegia a kolegům z KVZ za jejich účast, vytrvalost a práci, kterou v oblasti výkonu rozhodnutí Soudu a dalších mezinárodních orgánů odvádějí.

V Praze dne 29. dubna 2026
Kancelář vládního zmocněnce
Ministerstvo spravedlnosti